

Notat

MILJØMINISTERIET

Skov- og Naturstyrelsen

Landsplanområdet
J.nr.
Ref.

Til folketingets ordførere på miljøområdet.

Lovforslag nr. 204 om ændring af planloven og B100 beslutningsforslag fra SF om krav til energi- og miljøvenligt byggeri.

På ordførernes møde med miljøministeren den 2. maj 2007 blev følgende emner drøftet:

1. skærpede miljøkrav til byggeriets produkter og materialer og forholdet til EU-retten,
2. passivhuse,
3. brug af regnvand og
4. samspillet mellem reglerne om dispensation fra tilslutningspligt for større lavenergibebyggelser i henholdsvis lovforslaget og varmeforsyningsloven.

I dette notat redegøres for de spørgsmål, som blev rejst på mødet.

Parallelt med at dette notat er blevet oversendt har miljøministeren fremsendt sin udtalelse til udvalgets betænkning samt et forslag til ændring af lovforslaget.

Planloven regulerer arealanvendelse, bebyggelsens udseende og indretning af friarealerne samt placering af bebyggelsen på grunden. Planloven fungerer i et tæt samspil med bygge-loven og anden sektorlovgivning.

Når de enkelte byggerier skal have byggetilladelse, skal de, udover lokalplanbestemmelserne, opfylde anden relevant sektorlovgivning (f.eks. bygge-lov og miljøbeskyttelseslov).

Lokalplanbestemmelserne er fastsat ud fra en planlægningsmæssig begrundelse i det geografiske område, som planen dækker, medens sektorlovgivningen er landsdækkende. Dette er baggrunden for, at lovforslagets ordlyd vedrørende lavenergihuse er udarbejdet som en henvisning til bygningsreglementets bestemmelser.

1. Skærpede miljøkrav til byggeriets produkter og materialer og forholdet til EU-retten

Der vurderes at være to scenarier for det videre arbejde.

Scenarium 1:

Ministeren kommer med en udtalelse til betænkningen og lover heri, at der nedsættes en tværministeriel gruppe, der skal afklare hvad der forudsættes nationalt og på EU-plan for, at en kommune i en lokalplan kan fastsætte bindende krav svarende til kriterierne for svanemærkning af huse.

En sådan undersøgelse vil indebære en nærmere fortolkning af en række direktiver på Miljøministeriets og Erhvervs- og Økonomiministeriets område samt traktatens bestemmelser om handelshindringer set i forhold til kriterierne for tildeling af svanemærket. Undersøgelsen forventes at kunne gennemføres inden Folketingets åbning i oktober 2007.

Erhvervs- og Byggestyrelsens umiddelbare vurdering er, at forslaget er i strid med byggevaredirektivet. Men det er ikke muligt for Erhvervs- og Byggestyrelsen indenfor den givne tidsramme at give en nærmere vurdering, herunder af mulighederne for, at Kommissionen alligevel vil kunne godkende forslaget.

Som en illustration af vanskelighederne ved at vurdere forholdet til EU-retten, hvis de danske regler skærpes, gives nedenfor to eksempler med regulering af henholdsvis PVC og midler til træimprægnering:

Eks. 1 – PVC

Svanemærkekriterierne indeholder krav om, at der max. må være 3 % PVC i vinduesrammer.

Der findes i dag – hverken nationalt eller i EU - regler, der begrænser *anvendelsen* af PVC. Hvis vi ønsker at indføre regler, der sigter mod at begrænse brugen af selve PVC-materialet, skal dette notificeres til EU, og ønsket skal være miljømæssigt eller sundhedsmæssigt begrundet, idet det ellers vil blive betragtet som en ulovlig handelshindring, der er i strid med traktaten.

Det vurderes, at PVC-materialet i anvendelsesfasen i sig selv ikke udgør et sundhedsmæssigt problem. Det er primært tilsætningsstofferne, der tidligere har været fokus på. For nogle tilsætningsstoffer er der indført et forbud mod brugen.

Der blev i 2002 indført danske regler for håndtering af PVC-*affaldet*. Formålet med disse regler var dels at friholde affaldsforbrændingsanlæggene for PVC (for at reducere dioxin-emissionen), dels at sikre genanvendelse af den hårde PVC, som kan anvendes til nye produkter. Det er typisk den hårde PVC, der indgår som byggemateriale i huse.

Der er således allerede regler, der sigter mod at begrænse de miljømæssige konsekvenser af PVC-anvendelse i huse. Dette gør det vanskeligere i notifikationen til EU at argumentere for behov for yderligere regler om anvendelsesbegrænsning.

Eks. 2 - Træimprægnering

Svanemærkekriterierne for parcelhuse indeholder krav om, at træ ikke må være imprægneret med kemiske produkter, som er klassificeret som særligt farlige efter EU's kemikaliregler. Desuden må de virksomme stoffer i imprægneret træ ikke være baseret på f.eks. arsen eller creosot.

Hvis man ønsker, at disse krav skal kunne anvendes i lokalplaner, kræver det en vurdering af kravene i forhold til EU's regler på området.

Anvendelse og markedsføring af stoffer som bl.a. arsen og creosot er reguleret i direktivet om begrænsning af markedsføring og anvendelse af visse farlige stoffer og præparater (76/769/EØF). Direktivet er i et vist omfang talharmoniserende, og det er derfor nødvendigt at vurdere i hvilket omfang direktivet er til hinder for krav i lokalplaner.

Biociddirektivet harmoniserer regler for godkendelse af biocidmidler, herunder træimprægneringsmidler. Selv om reglerne om godkendelse kun vedrører selve biocidmidlerne (fx imprægneringsmidlerne) og ikke varer som det behandlede træ, så bør også dette direktiv vurderes i forhold til en evt. indførelse af anvendelsesbegrænsende krav for behandlet træ i lokalplaner.

Det er Justitsministeriets forventning, at undersøgelsen vil afdække problemer i forhold til eksisterende retsakter og traktatens bestemmelser. En undersøgelse vil derfor kunne afværge, at Dan-

mark bliver tvunget til at ændre en traktatstridig bestemmelse i en nylig vedtagen lov. Et sådant forløb må anses for uskønt og usædvanligt i dansk ret.

Scenarium 2:

Der indføres en bestemmelse i lovforslaget om ændring af planloven, der gør det muligt for kommunalbestyrelsen at fastsætte krav i lokalplaner om, at nybyggeri skal opfylde særlige miljøkrav til byggematerialer, defineret som de materialekrav, der er i svanekriterierne for parcelhuse eller i evt. kommende blomstkriterier for huse.

Bestemmelsen kan formuleres i retning af følgende:

I § 1 nr. 14 tilføjes (efter det nuværende):

”25) krav om at ny bebyggelse skal opfylde særlige miljøkrav til byggematerialer, jf. § 21 a, stk. 2.”

I § 1 nr. 16 tilføjes (efter det nuværende):

”§ 21 a, stk. 2. Ved særlige miljøkrav til byggematerialer forstås af kommunalbestyrelsen udvalgte krav til materialer i de til enhver tid gældende kriterier for miljømærkning af bygninger i det nordiske miljømærke Svanen¹, EF-miljømærket Blomsten² eller andre offentlig anerkendte type I miljømærker.

Det skal overvejes, om der evt. vil være behov for en særskilt bestemmelse om kontrol med overholdelse af kravene.

Det er Justitsministeriets vurdering, at selvom en anvendelsesbegrænsning kun gælder i visse lokalområder, kan den alligevel udgøre en teknisk handelshindring.

Spørgsmålet er, hvorvidt lovforslaget som sådan skal notificeres i henhold til Informationsprocedu- redirektivet, eller om det er de enkelte lokalplaner, der skal notificeres. Ifølge Justitsministeriet har spørgsmålet ikke foreligget tidligere, men Justitsministeriet har telefonisk oplyst, at der formentlig vil være notifikationspligt for selve lovforslaget, fordi den tekniske beskrivelse af de enkelte krav foreligger på nuværende tidspunkt.

En sådan notifikationspligt indebærer, at bestemmelsen ikke kan sættes i kraft, før proceduren er overstået, og Kommissionen har tiltrådt forslaget. Lovforslaget vil derfor skulle suppleres med en ikrafttrædelsesbestemmelse, der afspejler dette forhold. Konkret kan det således – ved et optimistisk skøn – forventes, at loven vil træde i kraft den 1. januar 2008, hvis den vedtages i indeværende samling.

I forbindelse med notifikationen skal der argumenteres for det miljø- eller sundhedsmæssige behov for bestemmelsen.

Svanemærkekriterierne for huse indeholder en lang række krav til materialer. Det drejer sig bl.a. om krav vedrørende organiske opløsningsmidler og andre stoffer i maling, lak, lim og fugemasse,

¹ Bekendtgørelse nr. 700 af 26. juni 2001 om det europæiske og det nordiske miljømærke

² Europaparlamentets og Rådets forordning nr. 1980/2000 af 17. juli 2000 om en revideret ordning for tilde- ling af et EF-miljømærke

krav vedrørende træimprægneringsmidler og formaldehyd, grænser for PVC i vinduer mv., krav om at plastprodukter ikke må tilsættes en række stoffer, bl.a. ftalater, og krav om, at en del af træet skal komme fra certificeret skovbrug.

For hvert af disse områder, skal der således gives miljø- eller sundhedsmæssige argumenter for, at kommunerne skal kunne stille krav, og denne argumentation skal være endnu stærkere, hvis området allerede er totalharmoniseret. I den forbindelse kan det blive et problem, at det er valgfrit for kommunerne at sætte denne bestemmelse i kraft.

Derudover kan der være et tidsmæssigt aspekt, da nationale regler mv. i forhold til byggevarer i visse tilfælde skal være nævnt i standarderne under byggevederledet. Nye regler vil derfor kræve udarbejdelse af nye standarder.

Det skønnes, at ville være nødvendigt at begrunde forslaget miljømæssigt med generelle hensyn til bæredygtig produktion og forbrug og fremme af mindre miljøbelastende produkter. Det har så vidt vides ikke været forsøgt før, og det er derfor vanskeligt at vurdere chancen for, at Kommissionen accepterer forslaget.

Justitsministeriet vurderer chancen for, at Kommissionen afviser forslaget som rimelig høj. Såfremt L 204 vedtages med en bestemmelse som den foreslåede, vil en afvisning fra Kommissionens side betyde, at miljøministeren må bede Folketinget om at ophæve bestemmelsen igen.

2. Passivhuse

Lovforslaget indeholder ikke kriterier for, hvad et lavenergihus er. I stedet henvises til definitionerne herfor i Bygningsreglementet. Bygningsreglementet indeholder i dag ingen kriterier for passivhuse. Ministeren vil i sit betækningsbidrag give tilsagn om, at tage kontakt til økonomi- og erhvervsministeren med henblik på, at der i bygningsreglementet indsættes en kategori under lavenergihuse, som definerer passivhuse.

3. Brug af regnvand til wc-skyl og tøjvask.

Vand, der anvendes til husholdningsbrug, skal efter gældende regler have drikkevandskvalitet.

Vandforsyningsloven åbner mulighed for at en grundejer, der ønsker det, kan få dispensation til at bruge regnvand fra taget til wc-skyl og tøjvask i maskine. (Dispensationsmuligheden gælder ikke for institutioner mv).

Undersøgelser har vist, at opsamling og brug af regnvand i alle danske parcelhuse og etageejendomme vil kunne dække cirka 7 % af det samlede nuværende vandforbrug. Hvis man kun opsamler i alle parcelhuse, vil det kunne dække cirka 4 % af det samlede vandforbrug.

Efter planloven kan der i en lokalplan udlægges areal til regnvandsanlæg, og der kan stilles krav om tilslutning til fællesanlæg, men der er ikke hjemmel i planloven til at stille krav til grundejere, om at de skal bruge det.

Det bemærkes, at regnvandsmængden ikke er tilstrækkelig til hele året at dække vandbehovet i toiletter og vaskemaskiner, hvorfor det fortsat vil være nødvendigt at supplere med drikkevand.

Der er et ønske om, at der skabes hjemmel til at kommunerne i forbindelse med ny byggeri kan vælge stille krav til grundejere om brug regnvand. Det vil således være frivilligt for kommunerne at benytte denne hjemmel. Hvis grundejere pålægges at benytte regnvand, vil kommunen efterføl-

gende skulle føre aktivt tilsyn med regnvandsanlæggene for at sikre, at der ikke kan ske en forurening af vores drikkevand med regnvand.

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at opgøre, hvad meromkostningen ved opførelse af et nyt hus, der er indrettet med regnvandsbassin og rørføringer til både regnvand og drikkevand. Dog må det formodes, at den vil være lavere end omkostningerne ved at ombygge et eksisterende byggeri.

Regnvandsbassiner til opsamling af regnvand fra befæstede arealer, bygges for at aflaste spildevandssystemet i tilfælde af kraftige regnskyl. Størrelse og dermed omkostningerne til regnvandsbassiner afgøres primært af nedbøren. Det er derfor ikke sandsynligt, at indførelse af regnvandsanlæg vil kunne medføre en særlig stor besparelse i form af færre regnvandsbassiner.

Ved et ændringsforslag til lovforslaget kan der indføres hjemmel til, at kommunerne i lokalplaner kan stille krav om installation af anlæg til opsamling af regnvand fra tage til brug for wc-skyl og tøjvask i maskine som betingelse for ibrugtagning af ny bebyggelse.

Inden denne bestemmelse kan træde i kraft er der dog fortsat behov for at få afklaret, om og i hvilket omfang der er behov yderligere ændringer af dels vandforsyningsloven, dels anden lovgivning under Miljøministeriets ressortområde eller under f.eks. Økonomi- og Erhvervsministeriet.